

# REFERAT Økonomiudvalget d. 18-06-2026

**Mødedato**    Torsdag d. 18. juni 2026 kl. 09:00

**Mødested**    Lokale 121

## Indholdsfortegnelse

|                                                                                                       |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Godkendelse af dagsorden.....                                                                         | 3  |
| Orientering - 18. juni 2026.....                                                                      | 4  |
| Økonomiudvalgets konstituering.....                                                                   | 5  |
| Budgetopfølgning pr. 30. april 2026 - Økonomiudvalget.....                                            | 6  |
| Budgetopfølgning pr. 30. april 2026 Tønder Kommune.....                                               | 8  |
| Budget 2027 - Økonomiudvalgets område.....                                                            | 10 |
| Godkendelse af Skema C vedr. Campus Tønder.....                                                       | 12 |
| Arrild Vandværk - kommunegaranti 4,0 mio. kr.....                                                     | 15 |
| Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb fra puljen Fremtidens skole- og dagtilbud.....        | 17 |
| Tillægsbevilling til anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til ventilationsanlæg på Solgård | 19 |
| Spildevandsplan: beslutning om serviceniveaubekendtgørelsens Spor A eller B.....                      | 21 |
| Trafikforsøg på Lakolk og Småfolksvej.....                                                            | 24 |
| Forslag til ophævelse af Lokalplan nr. 7.33 for vindmøllepark til uddannelsesformål i industri syd i  | 26 |
| Fonden Tønderhallerne - udpegning af bestyrelsesmedlem.....                                           | 28 |
| TM Tønder ansøgning om støtte 2026-2029.....                                                          | 29 |
| Lukket.....                                                                                           | 31 |
| Lukket.....                                                                                           | 31 |
| Underskriftsark.....                                                                                  | 31 |

# Godkendelse af dagsorden

## Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

### **INDSTILLING**

#### **BORGMESTEREN INDSTILLER,**

---

at dagsordenen godkendes.

### **BESLUTNING**

---

Indstillingen godkendt.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Orientering - 18. juni 2026

## Sagsfremstilling

Orientering fra Borgmesteren.

### **INDSTILLING**

#### **BORGMESTEREN INDSTILLER,**

---

at orienteringen tages til efterretning.

### **BESLUTNING**

---

- Borgerinvolveringsproces i forhold til udviklingsplanen
- Borgermøde om VE
- URS Topledermøde
- Ansættelsesforløb vedr. direktørstilling
- Tilflytterbrunch
- Rejsegilde Tømmergården
- Afvikling af KB-møder i ombygningsperioden
- Direktørstilling Tønder Forsyning
- Rejefiskeri på Rømmø
- Salg af areal ved Ribe Landevej

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Økonomiudvalgets konstituering

## Beslutningstema

Valg af ny næstformand i Økonomiudvalget.

## Historik

På det konstituerende møde i december 2025 blev Martin Iversen (V) valgt som næstformand i Økonomiudvalget.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 26. maj at Martin Iversen udtrådte af Kommunalbestyrelsen pr. 31. maj 2026. Samtidig blev Venstres hverv omfordelt. Dette medførte, at Morten Gaarde Gad er indtrådt i Økonomiudvalget pr. 1. juni 2026.

## Sagsfremstilling

Som følge af Martin Iversens udtræden skal Økonomiudvalget konstituere sig med ny næstformand.

### INDSTILLING

#### DIREKTIONSSTABEN INDSTILLER,

---

at Økonomiudvalget vælger næstformand.

### BESLUTNING

---

Jan Fogh blev valgt som næstformand.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Budgetopfølgning pr. 30. april 2026 - Økonomiudvalget

## Beslutningstema

Budgetopfølgning på Økonomiudvalgets område. De generelle forhold fra budgetopfølgningen indgår i den samlede budgetopfølgning for kommunen.

## Sagsfremstilling

Ifølge kommunens økonomiske procedurer skal fagudvalgene behandle forventninger til årsregnskabet ved to årlige budgetopfølgninger. Budgetopfølgningen pr. 30. april skal sikre overholdelse af budget 2026 og sikre nødvendige tiltag i relation til budgetlægningen for 2027.

Fagudvalgene er pålagt at ledsage eventuelle forventede merforbrug med forslag til finansiering indenfor bevillingsrammen, herunder handlingsinitiativer til sikring af fremtidig budgetoverholdelse. Dette indebærer også, at fagudvalgene har ansvaret for at fremsætte forslag til nedjustering af serviceniveauet, således at dette bringes i overensstemmelse med det udmeldte budget.

## Drift

Driftsudgifterne består af serviceudgifter (167,5 mio. kr.) og indkomstoverførsler (11,2 mio. kr.). Samlet set forventes et mindreforbrug på 7,4 mio. kr. på udvalgets driftsudgifter.

De væsentligste afvigelser udgøres af:

Forventet **mindreforbrug** på:

- erhverv (0,8 mio. kr.) bl.a. erhvervspuljer som ikke forventes fuldt udmøntet
- centrale puljer (7,0 mio. kr.), hvor centrale budgetpuljer og pulje til erhvervsudvikling samt bud-get til Zeppelin projektet ikke forventes fuldt anvendt.

Der forventes modsat **merforbrug** på:

- administration (0,9 mio. kr.) hvor særligt forventningen om store erstatningsudbetalinger på forsikringsområdet ligger til grund. Det modsvares kun delvist af forventet mindreforbrug til tjenestemandspensioner.

## Anlæg

I forbindelse med budgetopfølgningen pr. 30. april 2026 er der foretaget en gennemgang og revurdering af de igangværende anlægsprojekter i 2026. Der kan lægges 20,2 mio. kr. i kassen vedrørende en periodeforskydning af Museum Sønderjylland - helhedsplan som i stedet indarbejdes i 2027 og 2028 i forbindelse med budget 2027. Herudover forventes et generelt mindreforbrug på 23,4 mio. kr. som vil indgå i anlægsoverførsler til 2027 i forbindelse med regnskabsafslutning.

## Bevillingsmæssige ændringer

Der søges 8,5 mio. kr. i ekstra tilskud til bedre og billigere dagtilbud, der fordeles til dagtilbud under Børn- og Skoleudvalget.

Derudover søges om 20,2 mio. kr. som tilgår kassebeholdningen på grund af en periodeforskydning på anlægsprojekt Museum Sønderjylland – helhedsplan.

## **INDSTILLING**

### **DIREKTIONEN INDSTILLER,**

---

at budgetopfølgningen pr. 30. april 2026 for Økonomiudvalgets område godkendes,

at generelle bemærkninger indgår i den samlede budgetopfølgning for Tønder Kommune, og

at tekniske korrektioner pr. 30. april 2026 godkendes

## **BESLUTNING**

---

Indstillingen godkendt.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Budgetopfølgning pr. 30. april 2026 Tønder Kommune

## Beslutningstema

Der træffes beslutning om godkendelse af budgetopfølgning pr. 30. april 2026 og bevillingsmæssige ændringer.

## Sagsfremstilling

Ifølge kommunens Økonomiske Procedurer skal fagudvalgene behandle forventninger til årsregnskabet ved to årlige budgetopfølgninger. Budgetopfølgningen pr. 30.4. skal sikre overholdelse af budget 2026 og sikre nødvendige tiltag i relation til budgetlægningen for 2027.

Budgetopfølgningen indeholder generelle bemærkninger og konklusioner fra de specifikke budgetopfølgninger pr. 30. april 2026 til fagudvalgene.

|                                  | Forbrug<br>ultimo april<br>2026 | Korrigeret<br>budget 2026 | Oprindeligt<br>budget 2026 | Forbrug% i<br>forhold til<br>korrigeret<br>budget | Ønsket<br>bevillings-<br>ændring | Forventet<br>afvigelse | Forventet<br>regnskab |
|----------------------------------|---------------------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------|------------------------|-----------------------|
| I 1.000 kr.                      |                                 |                           |                            |                                                   |                                  |                        |                       |
| Indtægter i alt                  | -1.093.670                      | -3.213.893                | -3.215.583                 | 34,03%                                            | -8.500                           | 0                      | -3.222.393            |
| Driftsudgifter i alt             | 984.436                         | 3.143.764                 | 3.119.401                  | 31,31%                                            | 8.500                            | 9.542                  | 3.142.722             |
| Serviceudgifter                  | 703.263                         | 2.226.434                 | 2.202.369                  | 31,59%                                            | 7.000                            | 10.186                 | 2.223.248             |
| Indkomstoverførsler              | 243.111                         | 763.924                   | 763.627                    | 31,82%                                            | 0                                | 1.161                  | 762.763               |
| Uden for servicerammen           | 38.062                          | 153.405                   | 153.405                    | 24,81%                                            | 1.500                            | -1.805                 | 156.711               |
| Renter i alt                     | -4.484                          | -5.782                    | -5.782                     | 77,56%                                            | 0                                | 0                      | -5.782                |
| RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT        | -113.719                        | -75.911                   | -101.964                   | 149,81%                                           | 0                                | 9.542                  | -85.453               |
| Anlægsudgifter i alt             | 29.339                          | 228.150                   | 102.925                    | 12,86%                                            | -27.452                          | 92.859                 | 107.839               |
| RESULTAT SKATTEFINANSIERET I ALT | -84.380                         | 152.239                   | 962                        | -55,43%                                           | -27.452                          | 102.401                | 22.386                |

## Samlet konklusion i forhold til korrigeret budget

Samlet forventes et mindreforbrug på 102,4 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget som sammensættes af udsving på såvel driftsudgifter (mindreforbrug 9,5 mio. kr.) som anlægsudgifter (mindreforbrug 92,9 mio. kr.).

De samlede **driftsudgifter** udviser en forbrugsprocent på 31,31 % efter årets første 4 måneder og dermed et pænt stykke under det forventede forbrug efter 4 måneder på 33,33 %.

Ved budgetopfølgningen er der en forventning om et mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på 9,5 mio. kr., som sammensættes af et forventet mindreforbrug på serviceudgifter på 10,2 mio. kr., et forventet mindreforbrug på indkomstoverførsler på 1,2 mio. kr. og et forventet merforbrug uden for servicerammen på 1,8 mio. kr.

Der er afsagt kendelse om deltidsansattes adgang til overarbejde, som indebærer, at deltidsansatte ikke må stilles dårligere end fuldtidsansatte og kan have krav på overarbejdstillæg på samme vilkår. Det økonomiske krav er endnu uafklaret og vil blive håndteret senest ved 2. budgetopfølgning, når det kendes.

På **serviceudgifter** er de væsentligste mindreforbrug på centrale puljer (7,0 mio. kr.), voksen/social (5,4 mio. kr.), fritid og idræt (3,1 mio. kr.), arbejdsmarkedsområdet (4,9 mio. kr.) og uddannelse (5,3 mio. kr.).

Modsatrettet forventes et merforbrug på teknik og ejendomme (13,7 mio. kr.) og forebyggelse og anbringelse (7,0 mio. kr.)

Samlet forventes et mindreforbrug på serviceudgifterne på 10,2 mio. kr.

På **indkomstoverførsler** forventes et samlet mindreforbrug på 1,2 mio. kr., som primært kan henføres til et forventet mindreforbrug på 4,2 mio. kr. på kontante ydelser, indkomstoverførsler og et mindreforbrug på driftsudgifter til aktivering, Indkomstov. på 4,3 mio. kr. Dette opvejes stort set af forventninger om et merforbrug på førtidspension på 7,9 mio. kr.

I forhold til udgifter **uden for servicerammen** er forventningen et merforbrug på 1,8 mio. kr. som kan henføres til boligregnskab og statsref. enkeltsgager.

På **anlægssiden** ligger forbrugsprocenten ultimo april på 12,86 %, hvilket svarer til et forbrug på 29,3 mio. kr. Det korrigerede budget er 228,2 mio. kr.

På anlæg forventes et samlet mindreforbrug på 92,9 mio. kr., som hovedsageligt kan henføres til periodeforskydninger under

Økonomiudvalget (23,4 mio. kr.) og Teknik- og Miljøudvalget (53,3 mio. kr.). Ved årets udgang vil uforbrugte midler på igangværende anlægsprojekter blive søgt overført til 2027.

#### **Samlet konklusion i forhold til servicerammen (oprindeligt budget)**

Økonomiaftalen mellem regeringen og KL indeholder fortsat muligheder for sanktioner såfremt landets kommuner under ét ikke holder sig inden for den aftalte serviceramme, der måles i forhold til det oprindelige budget.

Ved budgetopfølgningen udgør de afholdte serviceudgifter 703,3 mio. kr. hvilket svarer til 31,93 % af det oprindelige budget og 31,31 % af det korrigerede budget og dermed under de forventede 33,33 %.

Ved budgetopfølgningen forventes der serviceudgifter på 2.223,2 mio. kr., hvilket er 20,8 mio. kr. mere end det oprindelige budget.

Der er fortsat behov for at fastholde fokus på serviceudgifterne, men den relativt lave forbrugsprocent på nuværende tidspunkt peger samtidig på, at der er et vist råderum i de kommende perioder.

#### **Bevillingsmæssige ændringer**

Samlet søges der ved budgetopfølgningen om tillægsbevilling på 27,452 mio. kr. som tilgår kassebeholdningen.

På driften er det 1,500 mio. kr., som fragår serviceudgifterne og tilføres uden for servicerammen og derfor ingen påvirkning af kassebeholdningen. Derudover 8,500 mio. kr. som tilføres dagtilbud og finansieres af ekstra tilskud til bedre og billigere dagtilbud.

På anlæg er det 27,452 mio. kr. som tilgår kassen på grund af periodeforskydning i projekter, som først forventes udført i 2027 eller senere.

#### **INDSTILLING DIREKTIONEN INDSTILLER,**

---

at budgetopfølgning pr. 30. april 2026 for Tønder Kommune godkendes,

at der godkendes bevillingsmæssige ændringer i forbindelse med budgetopfølgningen på 27,452 mio. kr., som tilgår kassebeholdningen, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

#### **BESLUTNING**

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Budget 2027 - Økonomiudvalgets område

## Beslutningstema

Udvalget drøfter eventuelt behov for tilpasninger af serviceudgifter på drift for budget 2027, samt drøfter og prioriterer forslag til investeringsoversigt på fagudvalgets område.

## Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har på mødet den 19. marts 2026 godkendt tidsplan og proces for budgetlægningsen for budget 2027, som blandt indeholder:

### Drift

I henhold til rammeudmeldingen er der i det vedtagne budget 2027-2030 på serviceudgifterne indarbejdet en reduktionspulje på 56 mio. kr., svarende til 14 mio. kr. årligt. Udmøntningen sker som en teknisk rammereduktion/generel nedjustering af pris- og lønfremskrivning.

Der er ikke afsat en pulje til udvidelser. Afhængig af Økonomiaftalens økonomiske indhold kan servicerrammeløftet anvendes til prioritering af nødvendige udvidelser.

Fagudvalgene kan fremsætte forslag til nødvendige tilpasninger for at opnå balance i budgettet til senere prioritering på budgetseminaret.

Hvis et fagudvalg ønsker at omprioritere budgetmidler, skal det ske inden for udvalgets eget område.

### Anlæg

Det samlede anlægsbudget for 2027–2030 udgør 409 mio. kr., heraf 85 mio. kr. til Fremtidens Skole og Dagtilbud samt 33 mio. kr. i ikke disponerede midler.

På grund af forskydninger i projekternes gennemførelse skal både igangværende projekter og afsatte rådighedsbeløb gennemgås med henblik på korrekt budgetplacering. Oplægget udarbejdes under hensyntagen til økonomisk politik og forventet anlægsramme.

Investeringsoversigten er opdelt i basisanlæg, struktur- og kapacitetsudvikling samt strategiske udviklingsprojekter.

Fordeling af rammer og nye anlægsforslag drøftes i fagudvalgene frem mod budgetprocessen, mens direktionen udarbejder oplæg til større udviklings- og byggeprojekter til politisk behandling.

På mødet drøfter fagudvalget:

- Eventuelt behov for nødvendige tilpasninger for at opnå balance i budgettet med udgangspunkt i resultatet af budgetopfølgningen, herunder forventninger til 2026, som kan have afledte konsekvenser i 2027.
- Eventuelle ønsker til omprioriteringer indenfor eget område
- Drøftelse af oplæg til investeringsoversigt på fagudvalgets område.

**INDSTILLING**  
**DIREKTIONEN INDSTILLER**

---

at udvalget fortsætter drøftelserne af budget 2027 på fagudvalgets område,  
at udvalget drøfter forslag til anlægsprojekter på fagudvalgets område, og  
at sagen oversendes til den videre behandling af budget 2027.

**BESLUTNING**

---

Budget 2027 drøftet.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Godkendelse af Skema C vedr. Campus Tønder

## Beslutningstema

Det skal beslattes om det endelige byggregnskab, Skema C, for Campus Tønder, kan godkendes.

## Historik

Skema A blev godkendt på Kommunalbestyrelsesmøde 30. juni 2021. Skema B blev godkendt på Kommunalbestyrelsesmøde 25. januar 2024.

## Sagsfremstilling

Der foreligger nu det endelige byggregnskab for Campus Tønder, som omfatter opførelse af 42 almene ungdomsboliger og fælleshus beliggende Martin Hammerichsvej 9-13, Tønder. Byggeriet er gennemført i henhold til tilsagn givet på baggrund af Skema A og B, og der søges nu om politisk godkendelse af byggregnskabet, Skema C, og den endelige anskaffelsessum.

I forbindelse med behandling af Skema C blev det nødvendigt at regulere godkendte m<sup>2</sup> fra 1456 m<sup>2</sup> til 1475 m<sup>2</sup>. Ændringen skyldes i følge Domea.dk's rådgiver en forøgelse af fælles adgangsveje ved en udvidelse af altangangene for at imødekomme en 1,3 meter sti under dem. Udvidelsen skyldes lovpligtige krav i henhold til BR18. Udvidelsen på 19 m<sup>2</sup> forøger bindende maksimumbeløb med 355.000 kr.

I byggregnskabet er medtaget et lovreguleret beløb til indeksregulering af entreprisesummen efter fastprisperiodens udløb 1,124 mio. kr., med hvilket beløb bindende maksimumbeløb forøges.

Besparelse i den samlede anskaffelsessum udgør 225.000 kr. I besparelsen er indeholdt såvel beløb til udvidelse af maksimumbeløb og beløb til indeksregulering af entreprisesummen, således at den samlede besparelse i anskaffelsessummen fra skema B til skema C udgør 1,704 mio. kr.

Finansieringsmæssigt vil den samlede besparelse 1,704 mio. kr. blive modregnet i Landsbygefondens pulje på 1400 boliger, som i forbindelse med behandling af skema B blev tildelt med 3,423 mio. kr. Puljen er ved Skema C reduceret til 1,719 mio. kr.

Den økonomiske ændring i byggregnskabet medfører en stigning i finansiering af anskaffelsessummen herunder en stigning i det kommunal grundkapitallån på 148.100 kr. Den finansieringsmæssige ændringen modregnes i Landsbygefondens pulje på 1400 boliger, og udløser her et fald i det kommunale grundkapitallån på 170.400 kr. Herved opnås en mindre besparelse i det samlede kommunale grundkapitallån på 22.300 kr.

I byggregnskabet er afsat et beløb på 1,285 mio. kr. Domea.dk har oplyst, at beløbet er afsat til etablering af vendeplads for renovationskøretøjer og inventar til fælleshus. Beløbet er medregnet i skema C.

Den beregnede husleje er opgjort til 1.091 kr. pr. m<sup>2</sup>, hvilket giver en månedlig husleje mellem 3.017 kr. og 3.654 kr. eksklusiv forbrug. Dette er en mindre forhøjelse af den af bygherren oplyste husleje på kr. 1.060 pr. m<sup>2</sup>, som blev godkendt ved skema B.

Beboerne på kollegiet antages at være under uddannelse, og opfylde betingelserne for at modtage ungdomsboligbidrag, som i 2026 er 220 kr. pr. m<sup>2</sup> årligt.

Nettohuslejen for de beboere, der modtager ungdomsboligbidrag, vil således være 871 kr. pr. m<sup>2</sup>, hvilket giver en månedlig husleje mellem 2.409 kr. og 2.917 kr. eksklusiv forbrug.

I henhold til lovgivningen skal Tønder Kommune betale 20 % af ungdomsboligbidraget, der årligt pristalsreguleres. De resterende 80 % betales af staten. Ved godkendelse af skema A blev godkendt, at kommunens andel af ungdomsboligbidrag indarbejdes i budgetforslag.

Forvaltningen vurderer, at byggeregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med gældende regler og godkendte forudsætninger. Der er ikke konstateret væsentlige afvigelser, og projektet er afsluttet tilfredsstillende.

## **ØKONOMI**

---

Der henvises til bilag med økonomisk oversigt.

## **Lovgrundlag**

Støttebekendtgørelsen, Lov om almene boliger, og almenlejeloven.

## **INDSTILLING**

### **STABSCHEFEN FOR POLITIK OG STRATEGI INDSTILLER,**

---

at skema C, og det reviderede byggeregnskab for Campus Tønder, godkendes,

at den endelige anskaffelsessum 46,657 mio. kr. godkendes,

at det kommunale grundkapitallån forhøjes med 148.100 kr. til 4,494 mio. kr.,

at maksimumbeløb forøges med 355.000 kr.,

at den beregnede husleje 1.091 kr. pr. m<sup>2</sup> godkendes, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

## **BESLUTNING**

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Arrild Vandværk - kommunegaranti 4,0 mio. kr.

## Beslutningstema

Der skal tages stilling til kommunegaranti på 4,0 mio. kr. til etablering af erstatningsboring og nyt filtersystem.

## Sagsfremstilling

Arrild Vandværk ansøger om en garanti på 4,0 mio. kr. til etablering af erstatningsboring og nyt filtersystem. Vandværket består i dag af 2 forskellige boringer hvoraf den ene er fra 1977 og er dårlig på flere parametre. Den samme gør sig gældende for filtersystemet.

Arrild Vandværk har ikke mulighed for i en krisesituation at modtage vand fra andre vandværker. Ved renoveringen af vandværket og etablering af ny boring sikres i større grad en stabil drift og forsyningssikkerhed.

Ved at gå fra 2 eksisterende boringer med stor forskel på vandkemi til 2 boringer med næsten identisk vandkemi kan værket nøjes med ét filtersystem. Herved er det muligt at lukke for den ene boring, hvis der skulle opstå problemer og øge indvindingen fra den anden boring og derved sikre en stabil vandforsyning. Som vandværket er opbygget i øjeblikket er det ikke muligt at opretholde vandforsyningen, i længere tid, hvis den ene boring kommer ud af drift.

## ØKONOMI

---

Arrild Vandværk har pt. ingen kommunegarantier. De samlede garantier til vandværker udgør ultimo 2025 51,729 mio. kr.

I overensstemmelse med Tønder Kommunes administrationspraksis opkræves der 1 % af garantisummen i stiftelsesprovision. Stiftelsesprovision opkræves i forbindelse med låntagning. Efter ekstern kreditvurdering er anbefalingen herfra en løbende garantiprovision på 0,4 %.

## INDSTILLING

### STABSCHEFEN FOR ØKONOMI, LØN OG IT INDSTILLER,

---

at der bevilges en kommunegaranti på 4,0 mio. kr.,

at der opkræves en stiftelsesprovision på 1,0 % samt løbende garantiprovision på 0,4 %, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

## BESLUTNING

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb fra puljen Fremtidens skole- og dagtilbud

## Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløn fra puljen Fremtidens skole- og dagtilbud på 1,3 mio. kr.

## Historik

Den 3. september 2025 blev der indgået forlig om budget 2026-2029 mellem alle partier i Kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen indgik et budgetforlig, der er kendetegnet ved et fokus på at bevare og styrke kommunens store velfærdsområder, herunder en markant styrkelse af skole- og dagtilbudsområdet.

Budgetforliget udstikker de økonomiske og indholdsmæssige rammer for budget 2026 samt overslagsårene 2027–2029.

## Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetforliget for 2026 er Kommunalbestyrelsen optaget af, hvordan der med fokus på kvalitet og sunde børne- og elevfællesskaber kan sikres et bæredygtigt dagtilbuds- og folkeskoleområde, både på kort og lang sigt. Kommunalbestyrelse ønsker dagtilbud og folkeskoler med høj kvalitet og gode muligheder for læring og trivsel for det enkelte barn og for den enkelte elev.

For at styrke bæredygtighed og udvikling på dagtilbuds- og folkeskoleområdet har Kommunalbestyrelsen nedsat et § 17, stk. 4 udvalg, der skal arbejde med idéer om børneuniverser og ungeuniverser samt gennemføre konkrete analyser for skoler og dagtilbud.

Til skole- og dagtilbudsområdet afsættes 5 mio. kr. i 2026 og derudover målrettes midlerne fra strukturpuljen til Tønder 2030 med:

- 12,396 mio. kr. i 2027
- 27,629 mio. kr. i 2028
- 43,857 mio. kr. i 2029

For 2026 vil der være anslåede udgifter i forbindelse med udarbejdelse af et analysedesign, herunder afholdelse af møder og workshop samt honorar til ekstern konsulent, grafisk facilitator, videnspersoner, sekretariatsbistand m.m.

## ØKONOMI

---

### Anslåede udgifter i 2026

Anslåede udgifter for møder og workshop, konsulenthonorar og analysedesign i alt: **1,3 mio. kr.**

## **INDSTILLING**

### **FAGCHEFEN FOR SKOLER OG DAGTILBUD INDSTILLER;**

---

at der gives en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 1,3 mio. kr. til analysearbejde i forbindelse med Fremtidens skole- og dagtilbud,

at projektet finansieres af det afsatte rådighedsbeløb til Fremtidens skoler og dagtilbud, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

### **Beslutning fra Børn- og Skoleudvalg, den 2. juni 2026, pkt. 6:**

Indstillingen anbefales.

## **BESLUTNING**

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Tillægsbevilling til anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til ventilationsanlæg på Solgården

## Beslutningstema

Det skal beslattes, om der gives tillægsbevilling til anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til ventilationsanlæg på Solgården.

## Historik

Kommunalbestyrelsen godkendte den 26. juni 2025 en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 1,164 mio.kr. til renovering af ventilationsanlæg på Solgården.

Projektet var beskrevet som renovering af ventilationsanlæg på Solgården (afdeling Solen), som fungerer meget dårligt. Det medfører blandt andet store lugt- og røggener, og et deraf følgende dårligt indeklima. Mange af beboerne i afdelingen er rygere. Anlægget kan ikke understøtte et tilfredsstillende indeklima, hvor særligt røgen giver personalet problemer. Udover forbedring af indeklimaet, forventes udskiftning af nuværende anlæg, at medføre en større driftsbesparelse i form af bedre varmegenvinding, mindre serviceomkostninger og strømbesparende.

## Sagsfremstilling

Der forventes et merforbrug på anlægsprojektet - renovering af ventilationsanlæg på Solgården. Årsagen er asbestfund, som blev konstateret under de indledende undersøgelser forud for anlægsprojektets opstart.

Merforbruget skyldes dermed følgearbejderne af asbestsaneringen som forventes, at løbe op imellem 1,1 mio.kr. og 1,23 mio.kr. Kommunens andel af merudgiften kan således potentielt beløbe sig til 442.800 kr.

### ØKONOMI

---

Der er ved anlægsprojektet renovering af ventilationsanlæg på Solgården (1035) et finansieringsbehov 442.800 kr.

Rådighedsbeløbet på 442.800 kr. finansieres via kassebeholdningen.

### INDSTILLING

#### FAGCHEFEN FOR VOKSEN SOCIAL INDSTILLER,

---

at der meddeles en tillægsbevilling på 442.800 kr. til den eksisterende anlægsbevilling, således at den samlede anlægsbevilling udgør 1,607 mio.kr. til projekt 1035 Renovering ventilationsanlæg Solgården,

at rådighedsbeløb på 442.800 kr. frigives,

at finansiering af rådighedsbeløbet sker fra kassebeholdningen, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

**Beslutning fra Socialudvalget, 8. juni 2026, pkt. 11**

Indstillingen anbefales.

Mathias Knudsen blev erklæring inhabil og deltog ikke i behandling af punktet.

**BESLUTNING**

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Spildevandsplan: beslutning om serviceniveaubekendtgørelsens Spor A eller B

## Beslutningstema

I denne sag, skal der tages stilling til, om forvaltningen skal stå for afgrænsning og samfundsøkonomiske beregninger af serviceniveauet for håndtering af tag- og overfladevand i spildevandsplanen, eller om Tønder Forsyning skal anmodes om at påtage sig opgaven.

## Historik

En spildevandsplan fastlægger hvordan spildevand skal håndteres i kommunen, og den er grundlaget for forvaltningens arbejde på området. Planen skal løbende opdateres, hvilket kan ske både i forbindelse med tillæg eller ved en større revision af hele planen.

Arbejdet med revision af hele spildevandsplanen er opstartet. I den forbindelse vil der løbende komme beslutningssager, som efterfølgende vil blive indarbejdet i den nye plan.

En af disse beslutninger handler om fastlæggelse af serviceniveauet. Dette skal for spildevandsanlæg være fastsat i spildevandsplanen. Serviceniveau fortæller noget om, hvordan spildevandssystemerne skal dimensioneres.

Ifølge lovgivningen skal Kommunalbestyrelsen beslutte, hvem der skal udføre dele af denne proces – det vil sige, hvem der kan afgrænse de specifikke områder og gennemføre de samfundsøkonomiske beregninger, der lægges til grund for et eventuelt øget serviceniveau.

Beslutningen skal fremgå af spildevandsplanen.

## Sagsfremstilling

Kloakanlæg dimensioneres til en 5-års regnhændelse i separatkloakerede områder og 10-års regnhændelser i fælleskloakerede områder. Disse serviceniveauer kan fastsættes uden krav til beregninger, da de følger spildevandskomitéens retningslinjer. Alt ud over dette, anses som klimatilpasning.

Tønder Spildevand A/S kan klimatilpasse, hvis en økonomisk beregning viser, at det er samfundsøkonomisk fordelagtigt. Klimatilpasning kan fastsættes i specifikt afgrænsede områder. Hvis der fastsættes højere niveau i et specifikt område, vil det være bindende for spildevandsforsyningsselskabet, når de udskifter eksisterende spildevandsanlæg eller anlægger nye.

Forsyningsselskabet må ikke finansiere klimatilpasning af afløbssystemer, hvis ikke det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt. Det vil sige, der skal være en økonomisk gevinst for samfundet, før et højere serviceniveau kan udføres af forsyningsselskabet.

Hvordan den økonomiske beregning skal udføres er lovbestemt. Derved er resultatet ikke afhængig af, hvem der udfører beregningerne.

Hvem, der skal have mulighed for at afgrænse områder og derefter udføre ovenstående beregning, er det, der skal træffes beslutning om i denne sag:

Spor A:

Tønder Kommune afgrænser specifikke områder og udfører beregningerne, hvis der ønskes øget serviceniveau (klimatilpasning).

Spor B:

Tønder Spildevand A/S afgrænser specifikke områder og udfører beregningerne, hvis der ønskes øget serviceniveau (klimatilpasning).

Uanset valg af spor skal et eventuelt øget serviceniveau inkorporeres i spildevandsplanen. Hvis der bliver udført en økonomisk beregning for et projekt, og det viser sig økonomisk fordelagtigt, så forsyningsselskabet kan klimatilpasse, vil der blive udarbejdet et spildevandstillæg til godkendelse.

Valg om fastsættelse af serviceniveau efter spor A eller B er ikke en beslutning af, om der skal være et højere serviceniveau. Det er en beslutning om, hvem der kan afgrænse områder og skal udføre beregningerne.

Lovgivningen om samfundsøkonomiske beregninger gælder kun for klimatilpasning, som Tønder Spildevand A/S skal finansiere. Kommunen kan selv vælge at finansiere klimatilpasning som hidtil, f.eks. i forbindelse med anlægsprojekter eller lignende.

Forvaltningen indstiller, at spor B vælges;

Som spildevandsselskab udfører Tønder Spildevand A/S allerede beregninger i forbindelse med renovering eller nyanlæg. Tønder Spildevand arbejder med spildevandsanlæg, kender sine systemer og arbejder med løsninger. Ligeledes har forsyningsselskabet det vidensgrundlag, der skal bruges i forbindelse med afgrænsning af områder. Det er Tønder Spildevand, der skal udføre løsningerne i sidste ende, og forsyningen har den spildevandstekniske viden.

Forvaltningen har været i dialog med Tønder Spildevand, som har tilkendegivet, at de ligeledes ønsker spor B.

## **ØKONOMI**

---

Hvis spor A vælges;

Tønder Kommune skal bruge ressourcer til udførsel af de samfundsøkonomiske beregninger, hvis der ønskes klimatilpasning og et højere serviceniveau. Dette vil medføre behov for bevilling, for at indhente rådgiverhjælp til disse beregninger.

Hvis spor B vælges;

Tønder Spildevand A/S skal bruge ressourcer til udførsel af de samfundsøkonomiske beregninger, hvis der ønskes klimatilpasning og et højere serviceniveau. Tønder Spildevand A/S skal forventeligt indhente rådgiverhjælp til disse beregninger.

## Lovgrundlag

Miljøbeskyttelsesloven

Spildevandsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse om fastsættelse af serviceniveau m.v. for håndtering af tag- og overfladevand

### INDSTILLING

#### FAGCHEFEN FOR TEKNIK OG MILJØ INDSTILLER

---

at spor B vælges, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

**Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 2. juni 2026, pkt. 11:**

Indstillingen anbefales.

### BESLUTNING

---

Indstillingen anbefales.

Torben Struck blev erklæret inhabil og deltog ikke i sagens behandling.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Trafikforsøg på Lakolk og Småfolksvej

## Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, at trafikforsøget med bump kan gøres permanent på Lakolk og Småfolksvej, samt anlægsbevilling og frigivelse af midler til projektet.

## Historik

Der er siden medio 2025 etableret trafikbump som et forsøg på Lakolk og Småfolksvej. Der er foretaget før og efter trafik- og hastighedsmålinger.

## Sagsfremstilling

Evaluerings af trafikforsøget med bump på Lakolk og Småfolksvej viser:

- at den gennemkørende trafik er reduceret, og
- at hastigheden er nedsat de steder, hvor der er bump.

Der har været afholdt møde med grundejerforeningerne på Småfolksvej og Lakolk i april 2026 vedrørende de bump, der er etableret som et forsøg på Lakolk og Småfolksvej. Generelt var der på møderne enighed om at det er en god ide, at gøre forsøget permanent med nogle justeringer. Referat fra møderne fremgår af bilaget.

Følgende supplerende tiltag etableres:

- pullerter (trafikstolper) i rabat ved bumpene for at undgå, at biler kan køre uden om bumpene, som der har været problemer med i forsøgsperioden
- ekstra refleksbånd på pullerterne (trafikstolperne) for at øge synligheden
- lunker (fordybninger) hvor der samler sig vand udbredes så det undgås / minimeres
- bumpene etableres som permanente bump, som er lettere at vedligeholde, da de ikke er sømmet fast
- der etableres gennemkørsel forbud med undertavle 'ærindekørsel tilladt' på hele strækningen Lakolk - Småfolksvej
- der etableres et ekstra bump på Lakolk
- der rabatfræses således at cykelspor gøres farbart
- der følges op på de lodsejere der ikke har rørlagt således at vandproblemer kan afhjælpes

## ØKONOMI

---

For de i sagsteksten beskrevne tiltag er der udarbejdet et anlægsoverslag på 0,6 mio. kr. heri er inkluderet:

- permanente bump på Lakolk og Småfolksvej, hvor der ligger forsøgsbump,

- 1 ekstra bump på Lakolk,
- etablering af nye pullerter i rabatter ved bump,
- synliggørelse af eksisterende pullerter med refleksbånd,
- skiltning gennemførselsforbud med undertavle,
- rabathøvling og
- udbedring af vandlunker enkelte steder

Der er ikke i prisen forudsat etableret belysning ved bumpene, da hastigheden er skiltet til 40 km/t zone i sommerhusområdet.

## **INDSTILLING**

### **FAGCHEFEN FOR PLAN, KLIMA, BYUDVIKLING OG EJENDOMME INDSTILLER,**

---

- at trafikforsøget med bump på Lakolk og Småfolksvej gøres permanent, og justeres som beskrevet i sagsteksten
- at der gives en anlægsbevilling på 0,6 mio.kr til udførelse af permanente bump med flere tiltag beskrevet i denne udvalgssag
- at der frigives 0,6 mio.kr fra kontoen til 'Udviklingsplan Rønmø', og
- at sagen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

### **Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 2. juni 2026, pkt. 12:**

Indstillingen anbefales med bemærkning om at arbejdet, inden udførelse, sendes i høring hos ambulance- og brandberedskab.

## **BESLUTNING**

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Forslag til ophævelse af Lokalplan nr. 7.33 for vindmøllepark til uddannelsesformål i industri syd i Tønder Kommune

## Beslutningstema

Det skal besluttet om forslag til ophævelse af Lokalplan nr. 7.33 for vindmøllepark til uddannelsesformål i industriområde syd i Tønder Kommune, skal sendes i offentlig høring i 4 uger.

## Historik

Lokalplan nr. 7.33 for vindmøllepark til uddannelsesformål i industriområde syd i Tønder Kommune blev vedtaget i 1984.

## Sagsfremstilling

Lokalplanområdet er beliggende mellem det åbne land, erhvervsområdet og Nørresø i den sydvestlige del af Tønder. Planen blev udarbejdet for at sikre areal til etablering af en vindmøllepark til uddannelsesformål.

Lokalplanen blev delvist ophævet og aflyst i 2005, men vurderes stadig at være gældende for den nuværende matr. nr. 656 Tved under Tønder. Det daværende Byråd i tidligere Tønder Kommune, havde i 2005 besluttet at få hele lokalplanen ophævet og aflyst. Dengang blev det vurderet, at planen ikke længere kunne udnyttes til opstilling af vindmøller og at området kunne anvendes som erstatningsbiotop (erstatningsnatur), samt at arealet ikke egnede sig til erhvervsformål grundet de dårlige jordbundsforhold.

Lokalplanen omfatter tre matrikler og blev aflyst i tingbogen på de to matrikler, men ikke på den sidste, den nuværende matr. nr. 656 Tved under Tønder. Det er for denne matrikel at planen ophæves. Arealet ligger i byzone, er ubebygget og henligger i natur.

Forvaltningen vurderer stadig, at det ikke vil være muligt at genopsætte vindmøller, da planområdet grænser op til Natura 2000 områder, samt at lovgivningen omkring opstilling af vindmøller er skærpet siden lokalplanen blev vedtaget i 1984.

Ophævelse af lokalplanen vil ske efter § 33 i Planloven, for ophævelse af lokalplaner uden tilvejebringelse af en ny lokalplan. Det er muligt ved, at lokalplanens formål og anvendelse kun er til vindmøller til uddannelsesformål, så planen kan kun administreres ved et § 14 forbud, samtidig med at der ikke kan dispenseres til anden anvendelsesformål. Efter ophævelsen af lokalplanen vil planområdet forblive i byzone og vil fremadrettet kun være reguleret af kommuneplanens rammebestemmelser for området og de generelle bebyggelsesregulerende bestemmelser i Bygningsreglementet.

Ophævelsen af lokalplanen er blevet MV-screenet og der er udarbejdet et MV-screeningsdokument. Det er vurderet, at ophævelse af planen ikke er miljøvurderingspligtigt, da ophævelse af planen ikke vil få en væsentlig indvirkning på miljøet. Denne afgørelse offentliggøres samtidig med forslag til ophævelse af lokalplanen.

## Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

## **INDSTILLING**

### **FAGCHEFEN FOR PLAN, KLIMA, BYUDVIKLING OG EJENDOMME INDSTILLER,**

---

at forslag til ophævelse af Lokalplan nr. 7.33 sendes i offentlig høring i 4 uger, og  
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

### **Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 2. juni 2026, pkt. 15:**

Indstillingen anbefales.

## **BESLUTNING**

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Fonden Tønderhallerne - udpegning af bestyrelsesmedlem

## Beslutningstema

Der skal tages stilling til udpegning af medlem til bestyrelsen for Fonden Tønderhallerne.

## Sagsfremstilling

I henhold til vedtægterne for Fonden Tønderhallerne udpeger Kommunalbestyrelsen i Tønder Kommune det ene medlem af bestyrelsen.

Efter indstilling fra Fonden Tønderhallerne har Kommunalbestyrelsen hidtil haft udpeget Jakob Vittendorff. Han ønsker at fratræde sin plads i bestyrelsen for fonden i forbindelse med årsmødet.

Bestyrelsen for Fonden Tønderhallerne indstiller, at Kommunalbestyrelsen udpeger Mette Pørksen som det kommuneudpegede medlem af bestyrelsen.

### INDSTILLING

#### VICEKOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

---

at Økonomiudvalget anbefaler at Mette Pørksen udpeges til bestyrelsen for Fonden Tønderhallerne, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

### BESLUTNING

---

Indstillingen anbefales.

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# TM Tønder ansøgning om støtte 2026-2029

## Beslutningstema

Der skal tages stilling til ansøgning om støtte til TM Tønder i perioden 2026-2029.

## Historik

TM Tønder har i strategiperioden 2024-2026 modtaget følgende støtte:

Sponsorat 350.000 kr. årligt

Strategisk samarbejde 300.000 kr. årligt

Projekt 2026 partnerskab 100.000 kr. årligt

## Sagsfremstilling

Håndboldklubben TM Tønder har udarbejdet en ny strategi for 2026-2029 og søger i den forbindelse om følgende:

1. Ansøgning om strategisk sponsorat på 500.000 kr. i forår/forsommer 2026
2. Ansøgning om fortsættelse og forøgelse af de eksisterende sponsor- og samarbejdsaftaler med yderligere 500.000 kr. pr. år i strategiperioden 2026-2029

Klubben oplyser, at dens målsætning er at øge den sportslige, organisatoriske og kommercielle kapacitet, hvilket forudsætter investeringer i organisation, salg og markedsføring, før de forventede vækstinitiativer kan skabe resultater.

I ansøgningen beskrives, hvad sponsorstøtten skal bruges til, og hvad Tønder Kommune kan forvente som modydelse. Der peges på emner som branding og bosætning samt at bidrage til foreningslivet, socialt samlingspunkt og understøtte ungdomsuddannelserne.

## ØKONOMI

---

Den nuværende aftale med TM Tønder finansieres med 450.000 kr. årligt fra markedsføringskontoen samt 300.000 kr. årligt fra Kommunalbestyrelsens visions- og strategipulje.

## INDSTILLING

### KOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

---

at Tønder Kommune indgår sponsoraftale med TM Tønder til en værdi af 350.000 kr. årligt i perioden 2026-2029,  
at der indgås aftale om strategisk samarbejde til 300.000 kr. i perioden 2026-2029,  
at Tønder Kommune bliver projekt 2029 partner til 100.000 kr. årligt, og  
at ansøgning om strategisk sponsorat i perioden forår/sommer 2026 på 500.000 kr. samt ansøgning om forhøjet sponsorat 2026-2029 på 500.000 kr. årligt oversendes til

budgetforhandlingerne.

## **BESLUTNING**

---

Indstillingen godkendt fsva. de 3 første "at".

Strategisk sponsorat for 2026 på 500.000 indgås nu, og forhøjelsen af sponsorat fremover oversendes til budget 2027.

Jørn Andersen og Lars Lund Hansen kan ikke anbefale, at der indgås en aftale for 2026 men ønsker, at dette også behandles i forbindelse med budget 2027

Morten Gaarde Gad deltog ikke i mødet.

# Underskriftsark

## Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

## Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke "Godkend".

### **BESLUTNING**

---

-